Dosarul nr.3-2239/2023

Republica Moldova
H O T Ă R Î R E
În numele Legii

13 noiembrie 2024 *****

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din
Preşedinte de şedinţă, judecător Vitalii Ciumac
Grefier Aliona Busuioc

examinând în şedinţă de judecată publică acțiunea în contenciosul administrativ depusă de Ștefan Crudu împotriva Primăriei comunei ***** privind contestarea actelor administrative,

A C O N S T A T A T:

Argumentele participanților la proces.

La data de 16 august 2023, Ștefan Crudu a înaintat o acțiune în contencios administrativ împotriva Primăriei Comunei *****, *****, solicitând:

- „A considera ilegal şi neîntemeiat refuzul examinării şi neprezentării de către Crudu Violeta, primar de *****, a unui răspuns prin care să furnizeze/pună la dispoziţie informaţii complete, corecte, obiective, corespunzătoare şi eliberarea copiilor actelor solicitate prin interpelările cu numerele de înregistrare C-10, C-11, C-12 şi C-13 din 27.06.2023, C-14 din 30.06.2023 şi C-21 din 11.07.2023.

- A obliga Primăria comunei *****, *****, să-mi pună la dispoziţie, în termen de 5 zile din momentul intrării în vigoare a hotărârii judecătoreşti, informaţia completă, corectă, corespunzătoare şi în copii toate actele şi documentele solicitate prin interpelările cu numerele C-10, C-11, C-12 şi C-13 din 27.06.2023, C-14 din 30.06.2023 şi C-21 din 11.07.2023.

- A încasa de la Primăria comunei *****, ***** în beneficiul meu, prejudiciul moral în mărime de 20 (douăzeci) mii lei, cauzat ca urmare a violării fără precedent a dreptului meu legitim privind accesul la informaţie.”

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, în fapt, având calitatea de consilier în Consiliul comunal *****, *****, și preşedinte al Comisiei urbanism dezvoltare rurală şi susţinerea micului business, a solicitat primarului comunei *****, *****, următoarele:

1. Prin interpelarea nr. C-10 din 27.06.2023 – prezentarea informaţiilor şi a copiilor legalizate de pe acte, referitor la: numele și prenumele persoanelor care au ocupat abuziv şi au plantat copaci de nuc, pomi fructiferi şi viţă-de-vie; prezentarea copiei deciziei Consiliului

comunal ***** (cu indicarea datei, lunii, anul şi a numărului deciziei) prin care terenurile menţionate (cu codurile cadastrale ***** şi *****) au fost atribuite sau date în arendă.

Prin răspunsul nr. 09 din 24.07.2023, recepţionat la data de 25.07.2023, pârâta a furnizat informaţii parţiale, incomplete şi necorespuzătoare, refuzând totodată eliberarea copiilor legalizate ale actelor solicitate prin interpelarea nr. C-10 din 27.06.23.

2. Prin interpelarea nr. C-11 din 27.06.2023 – furnizarea copiilor legalizate de pe acte şi informaţia de interes public privind cheltuirea și valorificarea corectă a finanţelor publice şi anume: copia dispoziţiei primarului general al ***** nr. 533-d din 10.11.2022; copia deciziei CL prin care a fost rectificat, modificat bugetul Primăriei com. ***** pentru anul 2022; copia facturii privind procurarea a 7 toteme publicitare în sumă de 28 420,00 lei; descifrarea sumei de 268 574,81 lei, alocată pentru finalizarea lucrărilor de instalare a reţelelor de canalizare, etapa III, cu denumirea străzilor unde au fost sau vor fi efectuate lucrări de instalare a reţelelor de canalizare şi alte lucrări; descifrarea sumei de 368 000,76 lei, cheltuită în anul 2022, cu descrierea volumului lucrărilor efectuate, suprafața (în m²) plombată şi alte lucrări, precum și suma cheltuită pentru fiecare stradă în parte (denumirea străzilor); suma totală finanţată/cheltuită în anii 2021-2023, inclusiv pentru fiecare an în parte de către ONG „Hai Moldova” privind plantarea copacilor; copiile facturilor sau actelor de primire-predare care au fost semnate între Primăria ***** şi ONG „Hai Moldova” privind serviciile acordate şi bunurile/materialele transmise, cu indicarea sumei.

Prin răspunsul nr. 10 din 24.07.2023, recepţionat la data de 25.07.2023, pârâta a furnizat informaţii parţiale, incomplete şi necorespuzătoare, refuzând eliberarea copiilor legalizate ale actelor sau documentelor solicitate prin interpelarea nr. C-11 din 27.06.2023.

3. Prin interpelarea nr. C-12 din 27.06.2023 – prezentarea copiei legalizate a procesului-verbal al şedinţei Consiliului local ***** nr. 2 din 30.05.2023.

Prin răspunsul nr. 11 din 24.07.2023, recepţionat la data de 25.07.2023, pârâta nejustificat a refuzat să elibereze copia legalizată a procesului-verbal al şedinţei Consiliului local ***** nr. 2 din 30.05.2023, solicitată prin interpelarea nr. C-12 din 27.06.2023.

4. Prin interpelarea nr. C-13 din 27.06.2023 – prezentarea informaţiei şi a copiilor legalizate de pe acte, şi anume: sub ce formă a fost alocată suma de 100,00 mii lei (grant, credit, donaţie) şi de cine a fost alocată (denumirea agentului economic, sponsorului etc.); pentru care proiect (denumire) a fost alocată (donată) suma de 100,00 mii lei; denumirea bunurilor primite, costul lor, în ce perioadă au fost primite/transmise şi cum au fost repartizate, denumirea subdiviziunilor; copia facturilor sau a altor acte care au fost transmise Primăriei comunei ***** la transmiterea sau procurarea acestor bunuri.

Prin răspunsul nr. 12 din 24.07.2023, recepţionat la data de 25.07.2023, pârâta a furnizat informaţii parţiale, incomplete şi necorespuzătoare, refuzând eliberarea copiilor legalizate de pe acte și documente, solicitate prin interpelarea nr. C-13 din 27.06.2023.

5. Prin interpelarea nr. C-14 din 30.06.2023 – prezentarea informaţiei, cu copii legalizate ale actelor, referitor la: descrierea terenurilor cu destinaţie nedeterminată, cu suprafaţa de 2,6715 ha, cu anexarea planurilor geometrice al fiecărui teren specificat şi inclus la elaborarea planului urbanistic general al comunei *****; descrierea terenurilor proprietate publică cu suprafaţa de 183,4683 ha, cu anexarea planurilor geometrice al fiecărui teren specificat şi inclus la elaborarea planului urbanistic general al comunei *****; terenul cu numărul cadastral ***** cu ce destinaţie este inclus la elaborarea planului urbanistic general al comunei *****; terenul (fâşie forestieră) amplasat în sectorul 109, la hotar cu s. Budeşti, cui îi aparţine ca proprietate publică şi cu ce destinaţie se include la elaborarea planului urbanistic general al comunei *****.

Prin răspunsul nr. 13 din 24.07.2023, recepţionat la data de 25.07.2023, pârâta a furnizat informaţii parţiale, incomplete şi necorespuzătoare, refuzând eliberarea copiilor legalizate de pe acte și documente, solicitate prin interpelarea nr.C-14 din 30.06.2023.

6. Prin interpelarea nr.C-21 din 11.07.2023 – prezentarea extraselor din poşta electronică oficială a Primăriei comunei *****, privind dovada de intrare/ieşire, confirmarea recepţionării, înregistrării şi informarea petiţionarului, a interpelărilor cu nr. C-10, C-11, C-12, C-13, C-14, C-15, C-16, C-17, C-18, C-19, C-20, depuse pe numele Crudu Violeta, primar de *****, la data de 27.06.2023, 29.06.2023, 30.06.2023 şi 03.07.2023. Reclamantul a solicitat ca extrasele din poşta electronică oficială a Primăriei comunei *****, privind dovada de întrare/ieşire, confirmarea recepţionării, înregistrării şi informarea petiţionarului să fie legalizate.

Prin răspunsul nr. 20 din 24.07.2023, recepţionat la data de 25.07.2023 pârâta nejustificat a refuzat să elibereze în copii legalizate extrasele din poșta electronică oficială a Primăriei comunei *****, solicitate prin interpelarea nr. C-21 din 11.07.2023.

Examinând legalitatea răspunsurilor Primăriei comunei *****, *****, cu nr. 09, 10, 11, 12, 13 şi 20 din 24.07.2023, sub aspectul motivelor de fapt şi de drept invocate la respingerea cererilor de prezentare a informaţiilor complete, corecte, obiective, corespunzătoare, cu eliberarea copiilor legalizate a actelor şi documentelor solicitate, reclamantul menționează că a constatat caracterul vădit ilegal, neîntemeiat, preconceput și tendenţios al acestora. În opinia sa, aceasta echivalează cu un refuz nejustificat de a prezenta informațiile, actele și documentele solicitate, fapt ce constituie o încălcare gravă a drepturilor sale garantate de Constituție și de legislația națională și internațională în vigoare privind accesul la informație.

Întru susținerea acestei încălcări reclamantul invocă cu titlu general prevederile: Declaraţiei Universale a Drepturilor Omului (art. 1, 2, 7, 8, 10, 17); Convenţiei Europene Pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale (art. 6, 13, 14); Pactului internaţional cu privire la drepturile economice, sociale şi culturale din 16.12.1966; Pactului internaţional cu privire la drepturile civile și politice din 16.12.1966 (art. 14) și ale Constituţiei Republicii Moldova (art. 15, 16, 20, 26, 34, 52, 53, 54, 55).

În subsidiar, reclamantul își întemeiază poziția pe dispozițiile legislației interne speciale, menționând în mod expres Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație, care instituie garanții concrete pentru exercitarea dreptului de acces la informațiile oficiale, reglementând următoarele:

- art. 4 alin. (1): „Oricine, în condițiile prezentei legi, are dreptul de a căuta, de a primi și de a face cunoștință cu informațiile oficiale”;
- art. 5 alin. (2): „Autoritatea publică este obligată să furnizeze informaţia solicitată”; alin. (3), lit. a): „Poate solicita informaţii oficiale orice cetăţean al Republicii Moldova”;
- art. 6 alin. (2), pct. 2-3: „Drept documente purtătoare de informaţii sînt considerate: orice copie sau reproducere a purtătorilor de informaţii; orice parte a unei copii sau reproduceri”;
- art. 10 alin. (2): „Dreptul persoanei de a avea acces la orice informaţie de interes public este garantat şi protejat de lege, drept care nu poate fi îngrădit”; alin. (3) „orice persoană care solicită acces la informaţii … este absolvită de obligaţia de a-şi justifica interesul pentru informaţiile solicitate”;
- art. 11 alin. (1) pct. l)-2): „Furnizorul de informaţii este obligat să asigure informarea activă, corectă şi la timp a cetăţenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal, să garanteze liberul acces la informaţie”;
- art. 12 alin. (1)-(2) lit. b): „Informaţiile oficiale vor fi puse la dispoziţia solicitantului în baza unei cereri scrise sau verbale. Cererea scrisă va conţine modalitatea acceptabilă de primire a

informaţiei solicitate”;

- art. 20 alin. (4) lit. d): „Vor fi puse, fără plată, la dispoziţia solicitanţilor, informaţiile oficiale care: prin faptul că au fost furnizate, contribuie la sporirea gradului de transparentă a activităţii instituţiei publice și corespunde intereselor societăţii”;
- art. 20 alin. (5): „În cazurile în care informaţia pusă la dispoziţia solicitantului conţine inexactităţi sau date incomplete, instituţia publică este obligată să efectueze rectificările și completările respective gratuit, cu excepţia cazurilor în care completarea informaţiei implică eforturi și cheltuieli considerabile care n-au fost prevăzute și taxate la eliberarea primară a informaţiilor”;
- art. 21 alin. (3) lit. d): „Persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim poate ataca orice acţiune sau inacţiune a persoanei responsabile pentru primirea şi examinarea cererilor de acces la informaţii, dar în special cu privire la neprezentarea sau prezentarea necorespunzătoare a informaţiilor solicitate”;
- art. 23: „În cazul în care persoana care consideră că drepturile sau interesele legitime de acces la informaţie i-au fost lezate, precum și în cazul în care nu este satisfăcută de soluţia dată de către conducerea furnizorului de informaţii sau de către organul ierarhic superior al acestuia, ea poate ataca acţiunile sau inacţiunile furnizorului de informaţii direct în instanţa de contencios administrativ”.

În acest context, reclamantul a precizat că informaţiile și actele solicitate prin interpelările depuse nu constituie secret de stat, comercial sau de natură privată şi, ca urmare, nu aduc atingere drepturilor ori intereselor legitime ale statului, ale terţelor persoane sau ale societăţilor economice.

Suplimentar, reclamantul a atras atenția la faptul că conform prevederilor art. 68 lit. b) și c) din Codul administrativ al Republicii Moldova, autoritatea publică este obligată să asigure: primirea, înregistrarea şi soluţionarea petiţiilor înaintate, precum şi legalitatea deciziilor și comunicarea lor în termen legal; aplicarea dispoziţiilor privind transparenta administraţiei și accesul la informaţiile publice.

Plecând de la aceste obligații legale, reclamantul a apreciat că pârâta nu a soluţionat în modul stabilit de legislaţie interpelările sale, nu i-a prezentat răspunsuri complete, obiective şi corespunzătoare privind informaţiile solicitate și nu i-a eliberat copiile actelor solicitate prin interpelările nr. C-10, C-l1, C-12 și C-13 din 27.06.2023, C-14 din 30.06.2023 și C-21 din 11.07.2023, fapt prin care i-a fost îngrădit și violat flagrant dreptul constituţional la informare.

Prin încălcarea acestui drept, reclamantul a susținut că i-a fost cauzat un prejudiciu moral în valoare de 20 (douăzeci) mii lei, care urmează a fi reparat de către pârâtă, în temeiul art. 1404 Cod civil al Republicii Moldova, potrivit căruia „prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri de către autoritatea publică sau de o persoană cu funcţii de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică”.

În susținerea cererii, reclamantul a anexat următoarele probe: interpelarea nr. C-10 din 27.06.2023; interpelarea nr. C-l1 din 27.06.2023; interpelarea nr. C-12 din 27.06.2023; interpelarea nr. C-l3 din 27.06.2023; interpelarea nr. C-14 din 30.06.2023; interpelarea nr. C-21 din 11.07.2023; răspunsul nr. 09 din 24.07.2023; răspunsul nr. 10 din 24.07.2023; răspunsul nr. 11 din 24.07.2023; răspunsul nr. 12 din 24.07.2023; răspunsul nr. 13 din 24.07.2023; răspunsul nr. 20 din 24.07.2023.

În **referință**, partea pârâtă, reprezentată de avocatul Carmanschi Vitalie, a susținut că acțiunea depusă de Crudu Ștefan urmează a fi declarată inadmisibilă, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e), care stabilește: „Acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special

cînd: reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17”.

În argumentarea poziției sale, pârâta a menționat că reclamantul nu poate invoca vătămarea unui drept prin activitatea administrativă a Primăriei ***** m. Chişinău, întrucât toate adresările, corespondenţa recalmatului, invocată în acţiune, au la bază calitatea acestuia de consilier local și preşedinte al Comisiei urbanism dezvoltare rurală şi susţinerea micului business.

Dat fiind că reclamantul este consilier local în cadrul aceleiaşi autorităţi a administraţiei publice locale din comuna *****, *****, prevederile Legii nr. 982/2000 privind accesul la informaţie nu sunt aplicabile pretinsului drept vătămat. Relevante în acest sens sunt prevederile art. 1 alin. (2) din această lege, care stabilesc: „Nu constituie obiect al prezentei legi raporturile care au legătură tangenţială cu raporturile enumerate în alineatul (1) al prezentului articol şi se referă la: c) accesul autorităţilor publice, instituţiilor publice, persoanelor fizice şi/sau juridice, abilitate cu gestionarea unor servicii publice, la informaţiile aflate în posesia altor asemenea autorităţi publice, instituţii publice, persoane fizice şi/sau juridice”.

Ca urmare, reclamantul Crudu Ştefan nu este în drept să acţioneze în procedura administrativă cu cerinţele formulate, întrucât interpelările adresate pârâtului şi răspunsurile primite au fost realizate în virtutea funcţiei sale de consilier local și preşedinte al unei Comisii consultative din cadrul aceleiaşi autorităţi publice. În această calitate, nu poate pretinde un drept distinct ca persoană fizică. Potrivit art. 49 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ: „Într-o procedură administrativă, pentru o autoritate publică nu au dreptul să acţioneze persoanele care: e) desfăşoară activitate remunerată la un participant al procedurii administrative sau activează la el în calitate de membru al consiliului de conducere, al consiliului de supraveghere sau al unui alt organ de acest gen. Această prevedere nu se aplică persoanelor angajate la o instituţie de drept public participantă la procedura administrativă.”

Corespondenţa anexată la acţiune nu poate constitui obiect al unei acţiuni în contencios administrativ, fiind o comunicare internă în cadrul administraţiei publice locale a comunei *****, *****. Reclamantului i s-a adus la cunoștință că informația și documentele solicitate pot fi furnizate verbal sau prin alte mijloace interne, pentru a evita suprasolicitarea funcțională a autorității.

Deşi reclamantului i s-a comunicat că actele solicitate, sunt disponibile pentru consultare la sediul Primăriei *****, în calitatea sa de consilier local, acesta a ignorat această modalitate de comunicare internă, nu s-a prezentat pentru a lua cunoştinţă de documentaţia disponibilă la locul ei de păstrare şi nu a valorificat soluția oferită. Or, comunicarea prin corespondență între funcționarii aceleiași structuri a administrației publice locale este nejustificată și contrară practicii administrative interne, care permite accesul direct și operativ la informațiile necesare.

Reclamantului i s-a comunicat, de asemenea, că, pe lângă posibilitatea de a consulta actele administrative emise de primar și consiliu la sediul autorității, aceste acte sunt puse la dispoziție pentru cunoștință și în Registrul de Stat al Actelor Locale, accesibil la www.actelocale.gov.md, conform prevederilor art. 10 alin. (4) și art. 102 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică. Aceste prevederi stabilesc că Registrul de Stat al Actelor Locale reprezintă o resursă informațională de stat ce conține textele electronice ale actelor autorităților administrației publice locale, precum și datele adiționale reglementate prin hotărâre de Guvern.

Or, Primăria, în vederea eficientizării activității instituției, acordă prioritate mijloacelor electronice de comunicare în procesul de informare și corespondență realizat de administrația publică locală. Această practică este în concordanță cu prevederile art. 10 alin. (4) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, care stipulează că, în desfășurarea procedurii

administrative, în procesul de comunicare cu persoanele și instituțiile vizate, precum și la prestarea serviciilor din competența sa, autoritatea administrației publice locale utilizează mijloacele electronice de comunicație, în măsura în care acestea sunt disponibile și funcționale. Documentele și actele administrative cu caracter individual se emit în formă de document electronic, iar exemplarele pe suport de hârtie se eliberează doar la cererea expresă a persoanei vizate în scop de arhivare sau dacă prevederile legii ori ale tratatului internaţional o impun. Dosarele administrative se întocmesc şi se ţin, prioritar, în formă electronică.

Reclamantul, în calitatea sa de consilier, s-a împotrivit față de această modalitate internă de comunicare și cooperare, instituită în cadrul administrației publice locale. Acesta, fără un temei legal expres, și-a asumat, în mod informal, atribuții ce exced competențelor sale funcționale, solicitând în mod repetat, prin interpelări succesive, eliberarea de copii ale tuturor actelor emise de autoritate, inclusiv a celor ce conțin date cu caracter personal și care nu îl vizează direct, nefiind legate de o procedură de serviciu concretă. Prin această conduită, reclamantul acumulează documentația autorității, formându-și o arhivă personală propriu-zisă a actelor administrației publice locale.

Suplimentar, pârâta a susținut că acțiunea introdusă de Crudu Ștefan este inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, potrivit căruia „acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă, în special, când nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208”. În opinia acesteia, reclamantul nu a îndeplinit cerința esențială de introducere a acțiunii, care constă în formularea unei cereri prealabile prin care să conteste actele administrative indicate.

Totodată, pârâta a subliniat că acțiunii îi lipsește obiectul. Cerințele formulate nu vizează un act administrativ determinat, emis de pârât, și nu sunt raportate în mod expres la un asemenea act. Deși reclamantul invocă un refuz de examinare și de prezentare a răspunsurilor la interpelările sale, chiar din conținutul cererii de chemare în judecată rezultă că interpelările au fost examinate, fiind oferite răspunsuri scrise. Prin urmare, acțiunea nu are ca obiect un act administrativ concret, pretins ilegal, astfel cum impune cadrul normativ aplicabil.

Pe final, pârâta a susținut că reclamantul greșit invocă vătămarea unui drept al său, criticând răspunsurile. Or, odată ce fiecare interpelare a sa a constituit obiectul unui răspuns al pârâtei, din acţiune nu se distinge careva critică a conţinutului acestuia, nu se argumentează în ce măsură şi în care parte răspunsurile nu îl satisfac şi cu ce nu este de acord. Corespunzător, pârâta a apreciat că reclamantul nu a argumentat prezența unui refuz de examinare sau nesoluţionarea în termen a unei cereri în sensul prevăzut de art. 64 din Codul administrativ.

În ședința de judecată, reclamantul Ștefan Crudu a susținut pretențiile din acțiune și a pledat pentru admiterea integrală a acțiunii.

În ședința de judecată reprezentantul părții pârâte nu a recunoscut acțiunea și a solicitat declararea inadmisiblității acesteia din motivele expuse în referință.

Aprecierea instanței de judecată.

Analizând explicațiile participanților la proces și piesele dosarului prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă în coraport cu normele legale incidente speței, instanţa de judecată concluzionează că **acțiunea dedusă judecății este neîntemeiată și urmează a fi respinsă** din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 93 din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele

atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura primei instanţe, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În acord cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acţiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169–171.

În concordanță cu art. 218 din Codul administrativ, examinarea şi soluţionarea în fond a acţiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii:

a) examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în şedinţă publică, iar în cazuri de excepţie stabilite de lege – în şedinţă închisă. Participanţii la proces se citează; în citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei. Dacă participanţii la proces convin de comun acord, examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă;

b) instanţa de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acţiunii în contencios administrativ, numai dacă participanţii la proces justifică şi probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanţă;

c) participanţii la proces care s-au prezentat cel puţin o dată în şedinţa de judecată pe parcursul examinării acţiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acţiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citaţiei pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară;

d) neprezentarea la ședința de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanţilor şi/sau a reprezentanţilor lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.

În temeiul art. 219 din Codul administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

Conform art. 118 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru

soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Cercetând înscrisurile anexate la dosar, instanța reține că reclamantul a adresat pârâtei mai multe interpelări (nr. C-10 din 27.06.2023, nr. C-11 din 27.06.2023, nr. C-12 din 27.06.2023, nr. C-13 din 27.06.2023, nr. C-14 din 30.06.2023 și nr. C-21 din 11.07.2023), solicitând diverse informații și copii legalizate de pe acte administrative și contabile, relevante pentru activitatea autorității publice locale.

Astfel, prin interpelarea nr. C-10 din 27.06.2023, reclamantul a cerut prezentarea informațiilor privind identitatea persoanelor care ar fi ocupat abuziv anumite terenuri din raza comunei *****, pe care au fost plantați nuci, pomi fructiferi și viță-de-vie, precum și copia deciziei Consiliului comunal prin care respectivele terenuri, identificate prin codurile cadastrale ***** și *****, au fost atribuite sau date în arendă.

Prin răspunsul nr. 09 din 24.07.2023, recepționat de reclamant la 25.07.2023, pârâta a precizat că va fi inițiată verificarea existenței de sectoare de teren public din localitate îngrădite/utilizate nejustificat, precum și a documentației deținătorilor acestora, inclusiv și în privința terenurilor indicate în interprelare. Totodată, s-a precizat că până la finalizarea verificării, Primăria se abține de a califica drept ocupate abuziv terenurile menționate.

Prin interpelarea nr. C-11 din aceeași dată, reclamantul a solicitat furnizarea unor acte justificative și informații de interes public privind gestionarea fondurilor publice, în concret: copia dispoziției primarului ***** nr. 533-d din 10.11.2022; copia deciziei CL privind modificarea/rectificarea bugetului Primăriei ***** pentru anul 2022; copia facturii pentru achiziționarea a șapte toteme publicitare în sumă de 28 420,00 lei; descifrarea sumei de 268 574,81 lei, alocată pentru finalizarea lucrărilor de instalare a reţelelor de canalizare etapa III, cu denumirea străzilor unde au fost sau vor fi efectuate acestea; descifrarea sumei de 368 000,76 lei, cheltuită în anul 2022, cu descrierea volumului lucrărilor efectuate, suprafața (în m²) plombată şi alte lucrări, precum și suma cheltuită pentru fiecare stradă în parte (denumirea străzilor); suma totală finanţată/cheltuită în anii 2021-2023, inclusiv pentru fiecare an în parte de către ONG „Hai Moldova” privind plantarea copacilor; copiile facturilor sau actelor de primire-predare care au fost semnate între Primăria ***** şi ONG „Hai Moldova” privind serviciile acordate şi bunurile/materialele transmise, cu indicarea sumei. Reclamantul a solicitat ca răspunsul, precum și copiile legalizate ale actelor, să îi fie înmânate personal, sub semnătură, cu consemnare în Registrul de ieșire al corespondenței Primăriei comunei *****.

Prin răspunsul nr. 10 din 24.07.2023, recepționat de reclamant la 25.07.2023, pârâta a menționat că, referitor la procurarea totemelor publicitare în sumă de 28420,0 lei, la lucrările de reparaţie curentă a străzilor în sumă de 368000,76 lei, precum și la lucrările de canalizare în sumă de 268574,81 lei, a fost oferit deja un răspuns anterior, prin scrisoarea nr.04 din 14.04.2023. De asemenea, cu privire la plantarea copacilor pe teritoriul localității prin intermediul ONG „Hai Moldova”, pârâta a reiterat că răspunsul a fost furnizat în aceeași scrisoare. Totodată, reclamantului i s-a comunicat că are posibilitatea de a lua cunoștină de facturile, procese-verbale şi celelalate acte solicitate, în incinta contabilităţii Primăriei comunei *****. Referitor la procurarea totemelor (panouri) publicitare, pârâta a anexat dispoziția Primarului General al ***** nr. 533-d din 10.11.2022.

Prin interpelarea nr. C-12 din 27.06.2023, în temeiul art. 19 din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local și al art. 16 alin. (1) din Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație,

reclamantul a solicitat eliberarea unei copii legalizate a procesului-verbal al ședinței Consiliului local ***** nr. 2 din 30.05.2023. În răspunsul nr. 11 din 24.07.2023, recepționat la 25.07.2023, pârâta i-a comunicat că poate lua cunoștință de acest act la sediul Primăriei. Totodată, pârâta a menționat că, fiind părți ale aceleiași autorități publice, comunicarea dintre primar și consilier poate și trebuie realizată prin intermediul funcționarului responsabil, inclusiv verbal, conform procedurii interne, în vederea evitării suprasolicitării secretariatului și a unor cheltuieli nejustificate.

Prin interpelarea nr. C-13 din aceeași zi, în temeiul art. 19 din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local și al art. 16 alin. (1) din Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație, reclamantul a solicitat informații referitoare la suma de 100.000 lei alocată sau donată Primăriei, cu detalii privind forma, sursa și destinația fondurilor, precum și copiile legalizate ale actelor justificative aferente. Reclamantul a solicitat ca răspunsul și copiile legalizate ale actelor să-i fie înmânate personal, sub semnătură, în Registrul de ieşire al corespondenţei Primăriei.

Prin răspunsul nr. 12 din 24.07.2023, recepționat la 25.07.2023, pârâta i-a comunicat reclamantului că Primăria ***** a beneficiat, în cadrul unui proiect CALM susținut de UN WOMEN și Guvernul Suediei, de bunuri în valoare de 100.000 lei, donate la sfârșitul lunii mai și amplasate în mai multe locații din comună. Întrucât CALM nu a transmis actele de primire-predare, bunurile nu au fost încă înregistrate contabil, cu excepția a trei bănci achitate parțial de primărie. În calitate de act justificativ, pârâta a anexat copia procesului-verbal al ședinței Consiliului din 30.05.2023, în care sunt enumerate bunurile respective, precizând că reclamantul va putea lua cunoștință de actele solicitate în contabilitate după recepționarea actelor de predare-primire a bunurilor de la donator.

Prin interpelarea nr. C-14 din 30.06.2023, în temeiul art. 14 alin. (1), art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local și al art. 16 alin. (1) din Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație, reclamantul a solicitat informații privind: descrierea unor terenuri cu destinație nedeterminată și a unora în proprietatea publică (cu anexarea planurilor geometrice ale fiecărui teren; indicarea destinației unui teren concret (cu număr cadastral) și precizarea regimului juridic al unui teren ce include o fâșie forestieră, toate în contextul includerii acestora în Planul urbanistic general al comunei *****. Reclamantul a solicitat ca răspunsul şi copiile legalizate ale actelor să-i fie înmânate personal, sub semnătură, în Registrul de ieşire al corespondenţei Primăriei.

În răspunsul nr. 13 din 24.07.2023, recepționat la 25.07.2023, pârâta a comunicat că Planul Urbanistic General al comunei ***** este în curs de elaborare, aflat în etapa de consultări, lucrările fiind realizate de ÎM „Chișinău Proiect”. Totodată, a menționat că nu deține informații despre terenurile indicate la punctele 1 și 2 din interpelare, solicitând precizări privind amplasamentul acestora. În ceea ce privește pct. 3, a specificat modul de folosință al terenului, iar pentru pct. 4 a precizat că terenul face parte din domeniul public, proprietatea APL *****.

În fine, prin interpelarea nr. C-21 din 11.07.2023, în temeiul art. 73 alin. (1) și (5) din Codul administrativ, reclamantul a solicitat extrase legalizate din poșta electronică oficială a Primăriei *****, care dovedesc înregistrarea și transmiterea interpelărilor sale anterioare (C-10–C-20), adresate în perioada 27.06.2023–03.07.2023, pe care să le primească personal, sub semnătură, în Registrul de ieşire al corespondenţei Primăriei.

Prin răspunsul nr. 20 din 24.07.2023, recepționat la data de 25.07.2023, pârâta a explicat că, având în vedere că reclamantul a fost informat anterior cu privire la numerele de înregistrare ale interpelărilor expediate pe poșta electronică, prin eliberarea pe suport de hârtie a copiilor interpelărilor înregistrate oficial, nu se justifică eliberarea extraselor din poșta electronică oficială

a Primăriei comunei *****. Totodată, pârâta a reiterat că, fiind părți ale aceleiași autorități publice, comunicarea dintre primar și consilier poate și trebuie realizată prin intermediul funcționarului responsabil, inclusiv verbal, conform procedurii interne, în vederea evitării suprasolicitării secretariatului și a unor cheltuieli nejustificate.

Cu referire la excepția inadmisibilității acțiunii, invocată de partea pârâtă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ („neîntrunirea condițiilor prevăzute la art. 208"), instanța constată că acțiunea este una admisibilă. Acțiunea formulată de reclamant (în calitatea sa de titular al dreptului de acces la informație) are caracterul unei acțiuni în realizare, în sensul art. 206 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, întrucât prin aceasta se solicită obligarea autorității pârâte la furnizarea unor informații de interes public, precum și recunoașterea caracterului ilegal al răspunsurilor oferite.

Potrivit art. 208 alin. (4) din Codul administrativ, pentru admisibilitatea unei astfel de acțiuni este suficientă formularea prealabilă a unei cereri adresate autorității competente, prin care să fie solicitată realizarea dreptului pretins. În speță, această cerință este îndeplinită, întrucât reclamantul s-a adresat pârâtei în prealabil, în formă scrisă, solicitând furnizarea unor informații și copii de pe acte oficiale.

Aplicabilitatea art. 208 alin. (4) din Codul administrativ este susținută și de dispozițiile speciale ale art. 23 alin. (1) din Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație, care prevăd în mod expres că: „În cazul în care persoana care consideră că drepturile sau interesele legitime în ceea ce privește accesul la informație i-au fost lezate, precum și în cazul în care nu este satisfăcută de soluția dată de conducerea furnizorului de informații (...), ea poate ataca acțiunile sau inacțiunea furnizorului de informații direct în instanța de contencios administrativ competentă."

Prin urmare, instanța constată că, în speță, sunt îndeplinite condițiile formale de admisibilitate pentru exercitarea acțiunii în realizare, condiții care reprezintă o etapă procedurală necesară pentru a putea analiza fondul cauzei, astfel încât excepția de inadmisibilitate, invocată de partea pârâtă, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, este neîntemeiată.

Pe cale de consecință, nu poate fi reținut nici cel de-al doilea temei de inadmisibilitate invocat de partea pârâtă, prevăzut la art. 207 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, potrivit căruia acțiunea este inadmisibilă dacă „reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17". În cauză, această condiție formală este îndeplinită, întrucât reclamantul a invocat în mod expres încălcarea dreptului de acces la informație – drept fundamental garantat de art. 34 din Constituție și reglementat detaliat prin Legea nr. 982/2000.

Cu privire la fondul cauzei, instanța reține că acțiunea formulată de reclamantul Crudu Ștefan urmează a fi respinsă ca neîntemeiată din considerentele ce urmează:

1. Contrar obiecției pârâtei, instanța reține că statutul reclamantului de consilier local nu exclude, prin el însuși, aplicabilitatea Legii nr. 982/2000 privind accesul la informație. Potrivit art. 4 alin. (1) din această lege, orice persoană fizică are dreptul de a accesa informațiile oficiale, iar calitatea de ales local nu anulează statutul de cetățean și nici interesul legitim de a solicita informații în nume propriu.

În cauză, reclamantul a adresat pârâtei șase cereri de acces la informație, dintre care în trei a invocat atât Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație (art. 16 alin. (1)) cât și Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local (art. 19), care reglementează un regim juridic distinct, aplicabil raporturilor instituționale dintre aleșii locali și autoritățile administrației publice locale sau entitățile aflate pe raza unității administrativ-teritoriale.

Astfel, potrivit art. 14 și art. 15 din Legea nr. 768/2000, alesul local are dreptul de a adresa propuneri, observații și interpelări, iar autoritățile vizate au obligația de a le examina în conformitate cu legislația. În cazul neexaminării acestora, art. 15 alin. (2) prevede tragerea la răspundere a conducătorilor instituțiilor în condițiile Codului contravențional. În mod similar, art. 19 din aceeași lege instituie obligația autorităților publice de a pune la dispoziția alesului local informațiile necesare, fără restricții, cu excepția celor cu acces limitat.

Aceste dispoziții configurează un cadru de colaborare instituțională și instituie o răspundere specifică, de natură disciplinară sau contravențională, dar nu creează un drept subiectiv susceptibil de protecție prin intermediul contenciosului administrativ. În consecință, încălcarea acestor obligații nu poate fundamenta, prin sine, o acțiune în justiție întemeiată pe art. 17 din Codul administrativ, astfel cum corect a reținut pârâta.

Totuși, întrucât reclamantul nu și-a întemeiat acțiunea pe prerogativele conferite de Legea nr. 768/2000, ci pe pretinsa încălcare a dreptului la informație, garantat de art. 34 din Constituție și art. 1 alin. (1) din Legea nr. 982/2000, în calitatea sa de persoană fizică, instanța este ținută să examineze fondul acțiunii exclusiv prin prisma acestui aspect.

Contrar susținerilor reclamantului, din înscrisurile aflate la dosar rezultă că autoritatea pârâtă a răspuns în mod scris și în termen legal la toate solicitările formulate de reclamant, fie prin comunicarea informațiilor solicitate, fie prin indicarea unor modalități alternative de acces la acestea (cum ar fi: consultarea la sediu, accesul prin Registrul de Stat al Actelor Locale sau prin prezentare direct în timpul programului de lucru, pornind de la faptul că reclamantul este consilier în autoritatea publică locală). Cu toate acestea, reclamantul a refuzat să valorifice aceste mijloace oferite de autoritate, preferând să invoce o pretinsă inacțiune, fără a demonstra că i s-ar fi îngrădit efectiv accesul la documentele solicitate.

Reclamantul nu a identificat în mod concret nicio cerere rămasă neexaminată și niciun refuz explicit sau tacit din partea autorității. Astfel, în lipsa unui refuz formal (act negativ) sau a unei tăceri administrative (refuz tacit), în sensul art. 64 Cod administrativ, nu poate fi reținută o inacțiune imputabilă pârâtei.

În ceea ce privește invocarea caracterului incomplet, incorect sau necorespunzător al informațiilor furnizate, instanța reține că reclamantul nu a identificat concret informațiile lipsă și nu a probat caracterul incomplet, necorespunzător și eronat al celor primite. Astfel, simpla nemulțumire față de conținutul răspunsurilor furnizate nu echivalează cu o vătămare juridică, în lipsa demonstrării caracterului nelegal, parțial sau inexact al acestora.

Cu referire la pretinsul refuz al autorității de a furniza copii legalizate ale actelor solicitate, instanța reține că Legea nr. 982/2000 nu instituie obligația autorității de a elibera astfel de copii în lipsa unei justificări obiective. Întrucât, în speță, o asemenea justificare nu a fost oferită, simpla preferință a reclamantului pentru un anumit format nu constituie o pretenție juridică legitimă, opozabilă autorității pârâte.

În lipsa unor probe clare privind un refuz efectiv, o omisiune relevantă ori o comunicare denaturată a informației, instanța constată că pretențiile formulate de reclamant sunt vădit neîntemeiate.

Pentru toate aceste motive, instanța constată că acțiunea reclamantului este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, întrucât: pârâta a răspuns cererilor în forma și în termenul prevăzute de lege; nu a fost probat un refuz, o tăcere administrativă ori un act ilegal; solicitările privind eliberarea de copii legalizate nu sunt justificate legal; acțiunea este exercitată într-un mod formal și general, nesusținut probator și juridic.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art. 224-225 din Codul administrativ, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se respinge acțiunea în contenciosul administrativ depusă de Ștefan Crudu împotriva Primăriei comunei ***** privind contestarea actelor administrative, ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedinte de şedinţă, judecător **Vitalii CIUMAC**